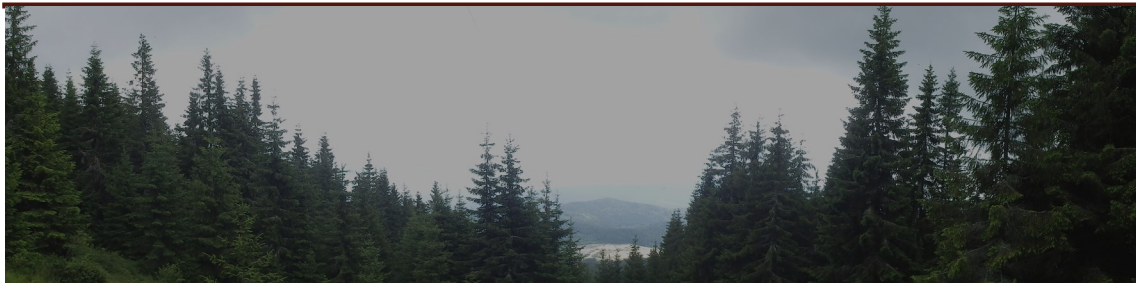

TISZTÁS

TÍZÉVENTE KÉTSZÁZEZERREL...

Mennyi tévhit, rögeszme és csalárdság uralja Erdély képünket (is). A szemünket kiverő igazság és a valóság pedig nagyon kevésünket érdekel. Annyi minden ellen tüntetünk, lázadunk, hőzöngünk, tüntethetnénk egy kicsit önmagunk ellen is. Kérdezzük meg, csak magunkban, csendben, gondolkodási időt hagyva: mit teszünk és mit mulasztunk el?

Ki vesztette el ezt földet és ki hagyja, hogy végképp elveszítsük? Persze, naná. Nagy hatalmak, özszeesküvések, bolsik, tanácstalan köztársaságok, bockorok és ortodox átkok... csak mi vagyunk örökkön-örökké ártatlanok és makulátlanok. Mi is erdélyiek, de hányan rebbentünk szét a nagyvilágba, Olt mellől, Maros mellől, Szamos mellől? A kontinenseket úgy ugrottuk át, mint más a kerítést és jó szerével mind úgy vagyunk, mint Albi bácsi,

nosztalgizunk és koptatjuk az emlékeinket. Meg volt az okunk, kinek-kinek a sajátja.

De állj! Tegyük két lépést, mozdítsuk meg a kisujjunkt s megláthatjuk, hogy ennél többet is tehetünk. Tízévente kétszáz-ezerrel kevesebb a magyar, nem nehéz kiszámolni...

Tartozunk magunknak, szüleinknek, nagyszüleinknek, tartozunk a földnek, ahol megláttuk a Napot. Ha el is hagytuk van, lehet visszaút, térjünk magunkhoz, mi más lehet felemelőbb, mint lelkesen tenni azért, hogy szülőföldünk magyarsága megmaradjon? Elég, volt a hangzatos ámításokból, elég a kirakatba tett díszmagyarokból, elég a csodavárásból, elég a divat- és biznisszékelyekből, elég a giccses Erdélyimádatból.

Elég! Autonóm Székelyföld kell, olyan, amit fent lehet tartani, olyan, amelyik az erdélyi összma-

gyarságnak is fontos intézményi, kulturális bázisa! Ehhez áldozatokat kell hozni, mindenkinek, aki érintett és nem várakozni, hogy szépen sorjában megszorodjanak mártírjaink.

Ki csatlakozna például egy olyan kezdeményezéshez, mely során fizetése 1-2%-át havonta egy autonómia-alapba utalná, no nem egy-két hónapig, hanem folyamatosan. Igazságos közteher, nemde? No ki csatlakozik. Én igen. Ez eddig egy.

-CsA-

5. oldal

„Az a föld, melynek megszállására őseink megindultak, csak addig maradt idegen, míg fűvét főnek, vizét víznek és halát halnak nem nevezték. Az első magyar, aki ki mondta: erdő elve, magyarrá bűvölte és a magyarsággal örökre elhegyezte a tágas mezőket, a termő völgyeket, a kedves tündérországot, melynek neve: Erdély.”

Szabédi László

A tartalomból:

Látogatás Nagyváradra	2
Cum Deo	3
Autonómia Alap	5
Átkosori kísértetek	6
A templom	8
Csilszentimre	12
A Székelyföldi Labdarúgó Válogatott	16

ISMERETLEN ERDÉLY

AZ ERDÉLYT JÁRÓK KÖZHASZNÚ EGYESÜLET MEGHÍVHATÓ ELŐADÁSA

Mit tudunk, eleget tudunk Erdélyről?

Honnan és hogy ismerjük Erdélyt?

Tisztában vagyunk a tényekkel, Erdély múltjával, jelenével?

Ajánljuk az előadássorozatot azoknak, akik kíváncsiak az igazi Erdélyre, akik hajlandók időt és energiát áldozni arra, hogy betekintést nyerjenek egy varázslatos világba.

2 órás interaktív előadás

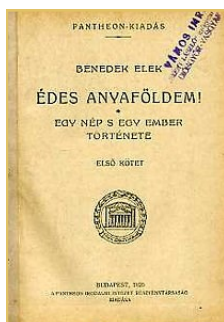
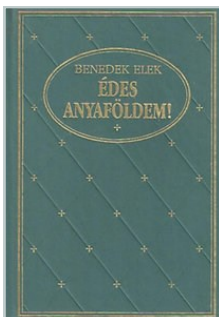
Megismerjük az erdélyi kultúra multikulturális jellegzetességeit, a magyar kisebbség néprajzi tájegységeit, irodalmi életének kiemelkedő személyiségeit és alkotásait, a nyugati médiumok által kialakított, valamint az anyaországi magyarság által preferált Erdély-kép kialakulásának folyamatát, a jelenkor mozgalmait és kezdeményezéseit, a térség földrajzi és turisztikai sajátosságait. Ismereteket szerzünk a történeti és az I. világháborút követő Erdély történelméről a Római-kortól kezdve Magyarország és Románia Európai Unió csatlakozásáig. Kiemelt hangsúlyt kapnak a korszakváltásokat meghatározó események, az egyes korszakok tendenciái, jellegzetességei, történeti problémái, kiemelkedő történeti személyiségei és vívmányai, valamint az európai és egyetemes történeti kapcsolódási pontok – melyek a multikulturalitás kialakulásában szerepet játszottak.

ISKOLÁKNAK—EGYESÜLETEKNEK— MŰVELŐDÉSI KÖZPONTOKNAK

„Sok esztendő múltán, mikor könyvet könyvre írtam, azt mondta egyszer Apponyi Albert:

- Olvastam legújabb könyvedet. Szép, igen szép. De csakugyan olyanok a székegyek, mint aminek rajzoldod? -Nem - mondtam én-, de szeretném, ha olyanok lennének... Bizony, Székely Gastein sem az volt, aminek rajzoltam, de szerettem volna, szeretném ma is, ha olyan lenne!”

Benedek Elek –
Édes Anyaföldem II. kötet

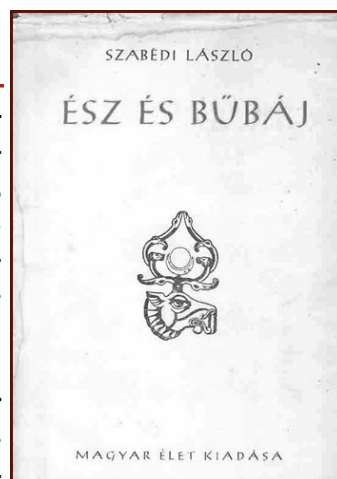

Ibukk

Isten mentse meg az irodalmat az ibukkok világától és tartsa meg a könyvet annak, ami! Kézbe vehető, lapozható, papír- és festékszagú csodának, ami az ember mellkasára esik, ha elalszik. Technika és fejlődés iránti vágyunk, éhségünk óriási, de nem kellene hagynunk, hogy a digitális világ mindent felzabáljon... Nyilván vannak olyan területei az irodalomnak is ahol hasznunkra lehet: archiválás, szerkesztés stb.

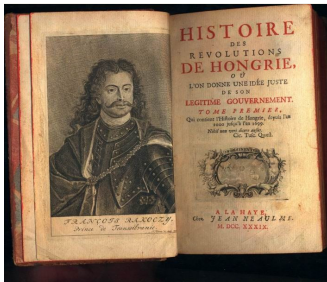
Nem lényeges – mondják egyesek –, hogy az ember hol, milyen formában olvas, csak olvasson! Nem hiszem, hogy igazuk van! Nagyon fontos, hogy mit, mikor, hol, milyen körülmények között olvasunk. Az a

generáció, amely előbb ismeri az internet párhuzamosan érzékelhető világát, mint, hogy az olvasást – egy erősen lineáris érzékelést igénylő készséget – elsajátítaná, egészen másként fog viselkedni, gondolkodni, reagálni stb. Lehet, hogy jobban? Lehet. Attól függ, hogy milyen érték- és szempontrendszerben vizsgálódunk. Annyi nagy biztonsággal kijelenthető, hogy a folyamatszempléletet nem erősíti az internet közege, s ennek súlyos következményei vannak/lesznek a mindennapi életünkben.

-CSA-

Cum Deo pro Patria et Libertate

280 éve, 1775. április 8-án hunyt el az a Felsővadászi II. Rákóczi Ferenc (született: Borsi, 1676. március 27.), akire az a feladat várt, hogy a török uralomtól megszabadult országot szabadságharc kezdeményezésével függetlenítse a Habsburg önkényuralomtól.

Ismeretesek a történe-
sek színhelyei és az esemé-
nyek végkifejlete; illetve az
is, hogy 1700. november 1-
én Rákóczi levélben fordult
XIV. Lajoshoz: „Franciaország jóléte és érde-
ke, úgymond azonos Magyarors-
szág jólétével és érdekeivel; a
rendek elégedetlenek a bécsi
udvar törvénytelen eljárásával –
most inkább mint bármikor,
cél lehet elérni, ha Franciaors-
szág a magyaroktól meg nem
vonja segélyét”.

Igen ám, csak – mai
szóval élve – a térség geo-
politikai feszültségei, meg
az állandó változó helyzet:
a svéd-lengyel; a francia-
osztrák; a litván-svéd; a
lengyel-orosz; az orosz-
francia; az orosz-svéd el-
lenségeskedések megghiúsi-
tottak minden magyar tö-
rekvést.

Az európai nagyhatal-
mak, csupán csak önös
érdektől vezérelve, saját
magukkal voltak elfoglalva
így: a nagyságos „vezérlő
fejedelem” és hívei –
ugyan csak bonyolult; el-
lentmondásoktól hemzse-
gő; sőt még árulásoktól

sem mentes körülmények
között próbáltak ered-
ményt elérni. Mindenkép-
pen meg kell említeni,
hogy a ruszinok (a munká-
csi 128 és a szentmiklósi
uradalom 33 faluja) – ter-
mészetesen: politikai, tár-
sadmali, szociális, gazdasá-
gi és történelmi okok miatt
felettebb ragaszkodtak és
kitartottak amellett az uruk
mellett, aki „leghűsege-
sebb” népének (gens
fidelissima) nevezte őket.
(Máriapócson van a
Kárpát-medencei ruszin-
ság görögkatolikus zárán-
dokhelye.)

Sajnálatos módon
azonban, már a romhányi
csata kimenetele megpe-
csételte a szabadságharc
sorsát. 1710-re végképp
szertefoszlott minden re-
mény és a Habsburgok
magyar-magyar ellenes
ármánykodása is sikeres-
nek mutatkozott: eleve
már kuruc-labanc
„párharcként” indult min-
den, s a végén meg a csá-
száriak élére gróf Pálffy
János került.

Rákóczi 1711. február
21-én végleg elhagyta az
országot, majd viszontag-
ságok sorozata után 1717-
ben Rodostóba került.
Szép remények ellenére:
1711. április 30-án bekö-
vetkezett az elkerülhetet-
len: Szatmár-Majtény
(zászlóletétel; Domahíd
nevű vasútállomás mögött
található a kuruc emlék-
mű) Nagykároly térségé-
ben. Rákóczi egy európai
békekötés kedvező feltét-
eleiben reménykedett, ám
a kötött béke olyan meg-
egyezőssé vált, amely a
győztesek akaratát szente-
sítette; illetve mondják
még azt is, hogy: „Uraink

az ország függetlenségét nemesi
szabadságra cserélték”. Azt
elképzelné sem lehet, hogy
milyen „ízű” lehetett az a
bizonyos kényszerbéke –
még annak ellenére is,
hogy a fegyvereiket meg-
tarthatták.

Rákóczi hamvait 1906.
október 28-án hozták haza
Törökországból igen nagy
és kegyelet teljes fogadta-
tás közepette. Ez az alká-
lom szakrális és mitikus
magaslatra emelte a feje-
delmet, s így, a nemzeti
tudat, büszkeség és ragasz-
kodás örökös ébrentar-
tójává szentesülhetett.

Ravasz László reformá-
tus püspök szerint:
„Tragikum, az örök magyar
tragikum: soha sem lehetett azt
csinálnunk, amit kellett volna;
mindig azt kellett csinálnunk,
amit lehetett”.

Az évszázadok folya-
mán számtalan szépirodal-
mi és zenei alkotás idézi
elénk Rákóczi alakját és
szellemiségét. Petőfi úgy
hozta az élők közé, mint:
„Hazánk szentje, szabad-
ság vezére./ Sötét éjben
fényes csillagunk.”

A diktatórikus világban
(1962) is lobogtak
„Rákóczi zászlai”, de nap-
jainkban is hallani véljük a
„csatakiáltásokat” meg a táro-
gatók hangját – ugyanis a
Rákóczi-induló vérpezsdí-
tő dallamával kezd hajnal-
ban a rádió.

Az sem mellékes, hogy
Kalotaszeg tisztaszobáinak
falán, a féltve őrzött csalá-
di képek között, ott talál-
ható a Rákóczié is.

A magyarság soha sem
nyugodott bele abba, amit
a kényszer diktált, de a
múltból tanulni kell.

Hutzler Vilmos

„Egy alapjaiban
már ezer évvel
ezelőtt jól
megszervezett
társadalom, melyet
a török idők
gazdaságilag
megnyomorítottak,
de amelyet
elemeire bontani
sem azok, sem az
osztrák idők nem
tudtak, köti
>>títkos
hálóival<< ma is a
magyart.
Legjobban
természetesen a
legelső rétegeket, a
falusi lakosságot. A
népi állapot
melyben a
magyarság
legnagyobb része
él, szöges
ellentétben áll a
fogalmi
rendszerekkel,
melyek a modern
Európát irányítják.
Ez annyira nem
faji sajátosság,
hogy még
fokozottabban igaz
a többi
 délkelet európai
népre, románokra,
szerbekre stb.
vonatkozólag.”

Szabédi László

Molnár Imola: Látogatás Nagyváradra

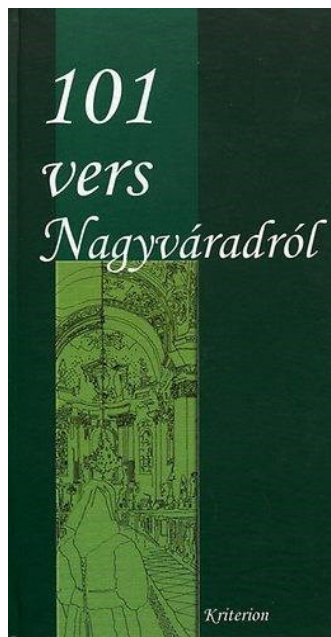
Aki úgy dönt, hogy hétvégi szabadidejét egy Nagyváradra tett látogatással kívánja eltölteni, az számíthat rá, hogy olyan várost látogat meg, amelyben a hajdani idők szellemi nagyjai, a építészet remekművei, és a mai modern város hangulata egyaránt igen nagy hatással lesz rá.

A Körös-parti Párizs elnevezést egykor joggal adták becenévként a városnak, melynek történelméhez Szent László király, Janus Pannonius, a Rhédey és Báthory családok, Fényes Szabolcs zeneszerző, Dajka Margit színművésznő, Juhász Gyula és Ady Endre költők mind-mind szorosan hozzákapszolódnak...persze sorolhatnánk még az itt születettek és itt élők, munkálkodók mindenki által jól ismert neveit.

A város legkönnyebben autóval és autóbusszal közelíthető meg, azonban a városon belül a számos látnivaló közt igazából gyalogszerrel sincs számottevő távolság.

Az ide látogatók számára mindenképp megtekintendőnek számít a vár, mely az olasz késő reneszánsz stílusában épült 1570-1596 között. Napjainkban a vár belső része felújítás alatt áll, azonban igazán kellemes élményt nyújt szép és parkosított környezetben végigsétálni kívül a várfalak alatt.

Szintén csodálatos lát-

ványban lehet része annak, aki meglátogatja A Római-katolikus püspöki (barokk) palotát. Ennek építését Patachich Ádám püspöksége alatt, 1761-ben kezdték el, 1777-ben fejezték be. Főbejáratával szemben található a Tóth István által készített Szent László bronzszobor. Közvetlenül a püspöki palota mellett áll a Római katolikus székesegyház, Erdély és Románia legnagyobb barokk temploma. E kettővel szemközt pedig végigjárható az egykor egyházi előjáróknak otthont adó, 253 m hosszú Kanonok-sor, mely klasszicista beütésű barokk stílusban épült 1760–1875 között.

Fekete Sas palota, 1907–1909 között épült és a benne működő szálloda 1908. november 1-jén nyílt meg. A palota helyén állott a Sas fogadó, melynek termében 1798. augusztus 26-án tartották az első magyar hivatásos színelőadást. Ma a Sas palota ólomüveg kupolája és üvegmozaikos díszítése elragadó látványt nyújt, a benne működő számos vendéglő és kávézó pedig pihenési lehetőséggel kínálja a turistákat.

Állami Színház (eredetileg Szigligeti Ede nevét viselte), 1899–1900-ban épült, és a

színház előtt látható Szigligeti Ede mellszobra.

Ezek mellett a látogatók előtt nyitva áll az Ady Endre emlékmúzeum, mely 1955-ben nyílt meg.

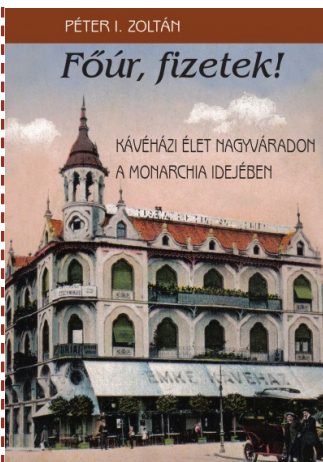
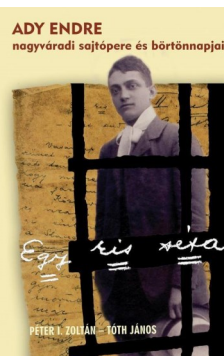
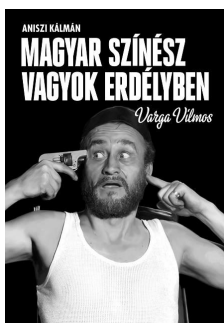
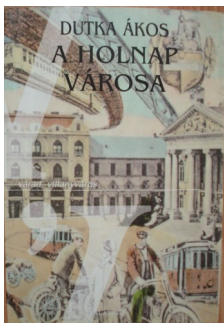
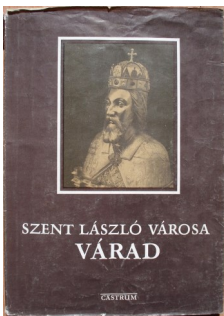
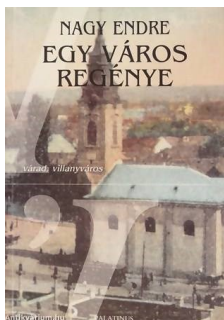
Számos templom (római-katolikus, görög-katolikus, református, evangélikus, unitárius, ortodox) és zsinagóga is nyitva tartja kapuit az ide látogatók számára. Ugyanakkor elődeink (pl. Petőfi Sándor, József Attila, Szent László király, Szacsay Imre, Bethlen Gábor, Lórántffy Zsuzsanna) tiszteletére és emlékére emelt szobrokban is bővelkedik a város. A fentiek mellett megemlítendő még a Holnap irodalmi társaság meghatározó alakjait ábrázoló szoborcsoport, amely Ady Endrét, Dutka Ákost, Juhász Gyulát és Emőd Tamást mutatja egy kávéházi asztal körül. Ha az átutazó, látogató egy kis pihenésre vágyik, akkor megpihenhet helyet foglalva a szoborcsoport tagjai közt egy, a számára fenntartott üres széken.

KINCSES KÉPESKÖNYV

NAGYVÁRAD

A sétáló utca gyönyörű, régi, palota-szerű épületei közt sétálva felidézhető a régi korok elegáns hangulata, ugyanakkor itt egy vendéglő vagy kávézó teraszán megpihenve a látogató magába szívhatja a mai Nagyvárad kellemes báját.

Pénzalap a székely autonómiáért

Székelyföld autonómiája döntően azon múlhat, hogy van-e még, lesz-e személyes áldozatvállalási készség a helyben vagy a nagyvilágban élő székelységben, magyarságban.

A kisantant államok, köztük Románia is - mindaddig következetesen elutasító álláspontra fog helyezkedni a párbeszédet illetően, amíg az erdélyi magyarság számaránya jelentéktelenné nem válik. Ez a folyamat már elérte a tűrési határértéket a Közép- és Dél-Erdélyi szórványban, de Délvidéken és Kárpátalján is.

Nem elég áhítani, sóhajtozni róla, tömeges részvétellel, tevőlegesen is támogatni kell a Székely Nemzeti Tanácsot, amelynek vezetői hitelesen képviselik az autonómia ügyét, mint a székely nép megmaradásának egyetlen lehetőségét.

Az Európában megvalósult (Dél-Tirol), vagy a megvalósulás felé tartó területi autonómia-követelések hordozó gyutacsa mindenütt a helyi közösség tömeges akarata, kitartása és ereje volt. Napjainkban is így működnek a katalán, a baszk, vagy a skót közösségek, ezért van esélyük arra, hogy - belátható időn belül - akaratuk megvalósul (lásd a legutóbbi, brit, parlamenti választáson a Skót Nemzeti Párt elsőprő sikerét!).

Ennek jeleire várunk Székelyhonban és más nemzetrészeinkben is!

Összhangban a Székelyföldért Társaság 2013. december 1-jén elindított kezdeményezésével és az Erdélyt Járók Közhasznú Egyesület 2015. május 22-én tett felhívásával, alulírott civil szervezetek felkérünk mindenkit, akinek fontos Székelyföld autonómiájának az ügye, hogy minden hónapban havi jövedelme 1%-át, minimálisan 1.000 Ft-ot, 15 RON-t vagy 5 EUR-t utaljon a Székelyföld Autonómia Alapba, ezzel támogatva a Székely Nemzeti Tanács munkáját, amivel lehetőségük nyílna a hatékonyabb tevékenységre országhatáron belül és kívül, pl. egy Strasbourghban felállítandó székely lobbierő iroda létrehozásával. A kezdeményezéshez csatlakozók névsora nyilvános lesz, de lehetőség van névtelen adományozásra is. A rendszeres anyagi támogatáson túl vállaljuk azt is, hogy személyesen és kapcsolataink révén ezentúl is megadjuk az SZNT-nek a szükséges segítséget.

Módszertani részletek külön dokumentumban találhatóak.

Debrecen-Érd, 2015. június 23.

Csíki András

elnök

Erdélyt Járók Közhasznú Egyesület

György-Mózes Árpád

elnök

Székelyföldért Társaság

A Székelyföldi Autonómia Alaphoz való csatlakozás részleteiről tájékozódjon a szervezetek honlapjain, illetve kérdezzen, tudjon meg minél többet a kezdeményezésről! Közösségi oldal:

www.facebook.com/autonomiaalap

**SZÉKELYFÖLDI
AUTONÓMIA ALAP**

**Románia nemzetiségei
1992-2012**

1992

Nemzetiség	Lakosság (fő)	%
Románok	20 408 542	89,5
Magyarok	1 624 959	7,1
Romák	401 087	1,8
Németek	119 462	0,5

2002

Nemzetiség	Lakosság (fő)	%
Románok	19 409 400	89,6
Magyarok	1 434 377	6,6
Romák	535 250	2,5
Ukránok	61 091	0,3
Németek	60 088	0,3

2011

Nemzetiség	Lakosság (fő)	%
Románok	16 869 816	88,6
Magyarok	1 237 746	6,5
Cigányok	619 007	3,2
Ukránok	51 703	0,3
Németek	36 884	0,2

1948-ban a magukat magyar anyanyelvűeknek valók 1.499.851-en voltak Romániában (az összlakosság 9, 4%-a)

18 - 27 martie
Recensământul Populației și al Locuințelor

RECENSĂMÂNT 2002
Număra-te printre noi!

© 2002 Statistică Centrală

GONDOLKOZZI! CSATLAKOZZI! VIDD A HÍRÉT!

Pap Gy. László: A templom

Kedves Atyámfiai, szeretett Testvéreim!

A zsoltáriró felfogásához igazodik az én véleményem, és ezért választottam a felolvasott szentleckét. Nem vitakozom senkivel, hogy egy templom, vagy ház, Istennek lakozási helye-e, vagy nem! Álljon előttünk két, egymással ellentétes bibliai megállapítás: **elsőszőr**: az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvben többek között olvashatjuk, hogy *Isten nem lakik kézzel épített templomokban* (7,48.), viszont van egy **másik** megállapítás is, melyet korábban, Jeremiás próféta hirdetett, hogy *Isten betölti a mennyet és a földet* (Jer 23,24.). Ez azt jelenti, hogy Isten mindenütt jelen van, ha az égbe, vagy a földre, netán a debreceni unitárius templomra vonatkoztatjuk ezt a megállapítást. Ilyenképpen lehet egy **templom**, vagy egy **ház**, akár **imaház**, a világmindenséget betöltő Isten mindenikben jelen van.

Itt vagyunk **Isten hajlékában**, házában, imaházában, templomában. Erről a hajlékről is beszél a szentlecke: *Szeretem az Úr házában való lakozást*. En szeretem, de hogy áll ezzel az érzéssel az átlag-vallásos ember? Miként viszonyultok ti ehhez a hajlékhoz? Mit jelent számotokra ez a hely?

Egy templomnak ilyenek, sőt még egyszerűbbnek

kell lennie, mint amilyen a miénk. Ne feledjük, hogy az ószövetségi korban, amikor nagyobb hangsúlyt fektettek a külső vallásosság formáira, Jákob *egyetlen követ emelt hála-képpen Istennek* (1 Móz 28,22.). Ma milyen könnyedén kijelentjük, hogy nem is a felállított kő látványán van a hangsúly az említett történetben, hanem inkább Jákob hálaadó lelkiületén. Viszont, ha még jobban figyelünk a korabeli tudósításra, akkor nem csak a felállított kőoszlop tényét és Jákob hálaadását tapasztaljuk, hanem azt is, hogy az égre mutató kő „**Isten háza**” lett. Mai értelemben és fogalmazásban azt mondhatjuk, hogy Isten hajlékának számíthat minden hely, mely az ember számára nem biztosít feltétlenül otthont. Bár mint ilyen mégis magán hordozza a mindenkori templom szembevető egyszerűségét és szerénységét.

A következő kérdés, hogy **milyen érzések kell irányításnak** akkor, amikor Isten házába, ebbe a hajlékba lépünk? Szerintem az év bármely napján, a nap bármely időszakában is lépünk ebbe a hajlékba – függetlenül attól, hogy megkezdődött, befejeződött, vagy nincs istentisztelet -, meg kell szentelnünk ezt és a hasonló helyet. Milyen könnyedén alkalmazzuk ma az újszövetségi intést: *Oldozd le saruidat lábaidról, mert szent az a hely, mehen állsz* (ApCsel 7,33). Hangsúlyozom, hogy nem árt, ha jelképesen értelmezzük a figyelmeztetést, s aztán rátérünk a másik irányulásra. Fontossá vált, hogy valami figyelmeztessen arra, hogy miként jelenünk meg az Úr házában, saját hajlékunkban. A saru levetése azt jelenti, hogy a világ gondjait, ránk, cipőnkre tapadó szennyét nem visszük be arra a helyre, ahol Istennel, a szent tisztasággal találkozunk. Ennek ellenére – és ne vegye senki

sértésnek a megjegyzést, mert most is tisztelet jár a kivételnek –, tapasztalható, hogy gyakorlatunkban fontosabb helyet foglal el saját hajlékunk, mint a közös templomunk. Pedig azok a hajlékok **csak** a tiétek. Ez pedig több, mint 100 emberé. Otthon sokan papucsot, házicipót adunk betoppant vendégeink kezébe, hogy lecseréljék utcai lábbelijüket. Itt senki meg sem gondolja figyelmeztetni a másikat, hogy letörülje szennyezett világunk látható piszkát. Pedig 100 ember többnek számít, mint valamilyünk nagy családja. És igaz, hogy mi is tisztán szeretjük ezt a helyet. Na jó, tudom, hogy kb 30-an látogatják e helyet, de a többi 70-nek is tudnia kell, hogy az unitáriusok *temploma is szent* (96. Zsolt 6), mint minden más felekezeté, mert szent a mi egy, igaz Istenünk, akivel találkozunk ezen helyen.

Jézus arra tanított sok minden más mellett, hogy Isten hajléka az **imádság háza** (Mt 21,13.) „*Szüleimtől tanultam kereszténynek lenni. Anyám imádságtól átszellemült arca volt gyermekkorom első imakönyve! Amikor szüleim imádkoztak, mindig úgy tele lettem ábítattal, mintha templomban lettem volna.*” (Musset). Kezdetben nem értettem a szántóvető, arató föld végén elmondott imádságok lelket emelő erejét. Amikor azonban lassan „*elindultam*” a templom felé, amikor meghallottam korabeli pap bácsimtól, hogy Isten mindenben és mindenkiiben megtalálható, akkor vált erősségemmé a ma is sokszor ismételt imádság: *Uram, Istenem, segíts meg!* Amikor ezt gondolom, ki mondom, akkor az imádság hajlékává válik az erdő, a táj, a vidék, a határ, ahol tartózkodom és bizony imádság házává válik a szívem. Azóta olyan sokszor elmondom a zsoltáriróval: *Szeretem az Isten*

házában való lakozást. Szeretem azokat a helyeket, ahol lélekben, lelkemben megszólíthatom gondviselő Isteneimet. Szeretem az imádság pillanatait, azokat, melyek imádság házává varázsolják az életemet.

Szeretem azt a házat, ahol *Isten nevét dicsérik* (5. Zsolt 8.) – mondja a zsoltáíró. Én pedig szeretem, ha dicsérik Isten nevét. Azért mondom ezt, mert többnyire ennek ellenkezőjét halljuk. Tapasztaljuk, hogy aki nem káromolja Istent, az előbb-utóbb elmarasztalja valamiért. Boldogtalanságok és szerencsétlenségek okát fedezik fel Istenben. Ha valami rosszul sikerül életünkben, akkor Istent marasztalják el, viszont, ha valami elvárásuk szerint alakul, akkor maguk ügyességét és leleményességét hangsúlyozzák. Ha kudarcok válnak osztályrészükké, akkor is Istent okolják a történetért, vagy elkeseredett káromlásba kezdenek.

A mindennapi élet porondján ritkán találkozunk olyanokkal, akik Isten kezébe teszik le életüket. Amennyiben örömben az osztályrészük, akkor ez a tudat válik éltetőjükké a megpróbáltatások között is. Ha fájdalmak törnek rájuk, akkor Isten házában keresik az enyhületet. A többség keserves szidalmak között keresgéli boldogulásának lehetőségét.

Testvéreim! Ez a hely olyan, ahol nem halljuk a mindennapokat szennyesítő káromkodásokat. Itt azok gyülekeznek, akiknek van okuk dicséretet szólni Isten atyai gondoskodásáért. A 75. sz. énekünk ezt a következőképpen fogalmazza meg:

Drága dolog az Úr Istent dicsérni,
Énekszóval, zengő szóval tisztelni.
Drága dolog az Úr nevét áldani
Meleg szívvel neki hálát mondani.
Imádd azért, Jeruzsálem, Uradat.
Megtartódat, kereszténység magasztal.
Sionnak a sugár hegye égbe néz:
Mít búsulnál ember, fel a mennybe

nézz!

Egy utolsó kérdése maradt ennek a beszédnek: **Miért látogatjuk templomunkat?** Keleten érdekes elbeszélés forog közszájon a bölcs Saadiról. 50 éven át kóborolt a világban, kereste a boldogságot, a szerencsét palotában és kunyhóban, gazdagságban és szegénységben, gyönyörben és emberi megbecsülésben, tiszteletben, művészetben és tudományban, de sehol sem találta. Bárhová ment, sok szenvedést, panaszt látott és kevés örömet talált. Végre megöregedett és belefáradt a kutatásba. Ekkorra egy nagy templomhoz ért, amelynek ajtajára ez volt felírva: „*Itt nincs semmi sírás és semmi fájdalom. Itt lakik a boldogság. Itt megnyugszik a szív.*” Boldogan igyekezett a márvány lépcsőn és remegő kézzel nyitotta ki az ajtót, hogy üdvözölje a szerencsét, melyet mind ez ideig hiába keresett. Amint az ajtót kinyitotta, nem talált ott mást, mint egy sírt... A földi örömmek és boldogságnak tehát egy képe van: minden mulandó! (Ismeretlen). Fektesünk ebben a történetben arra hangsúlyt, hogy boldogságunkat itt keressük, s akár a mulandóságban is megtaláljuk a célt, melyért érdemes szaladnunk.

- Tudjuk, hogy a templom a vallásos tudomány forrása is, és csakis ez a tudomány taníthat meg a helyes útra (Ézs

2,3.).

- A templom erkölcsi életünk iskolája, ahol megtanuljuk többek között, hogy csakis tiszta szívvel és kézzel imádkozhatunk (1 Tim 2,8.) megtartó Istenünkhöz.

- Azért járunk ide, hogy elbeszélgessünk Istenünkkel. Itt van az a hely, ahol hétköznapi lelkületünk átalakul, megváltozik, egy életre összekötődik Istenrel.

Az egyiptomi templomokban magas tükrök voltak felfüggesztve, hogy a bemenők láthassák magukat bennük. Ennek egyedüli célja az volt, hogy mindenki magára terelje a figyelmet. (Maklári Pap Lajos). Próbáljunk jobban magunkra figyelni szeretett Atyámfiai! Szólítsuk meg bátran Istent! Ne féljünk e helyen is elmondani mindazt, amit megtettünk a mindennapi életünkben. Miért van az, hogy e helyen jók és egymásért aggódóak vagyunk? Miért nem jövünk el ide akkor is, amikor gonoszságokat művelünk egymással szemben (Jer 7,9. 10.)?

Ugye mondogatjuk, hogy Uram, Uram? Igen! És akkor miért nem tesszük azt, amit Jézus kér tőlünk (Lk 6,46.)? Szeressük hát Istent és embertársainkat tiszta és teljes szívből kint az élet nagy templomában is, mint itt e helyen, a mi templomunkban.

Ámen.

Fedezd fel a Csíki-medence csodálatos világát!
Tégy javaslatot Te is egy Csíki csodára!

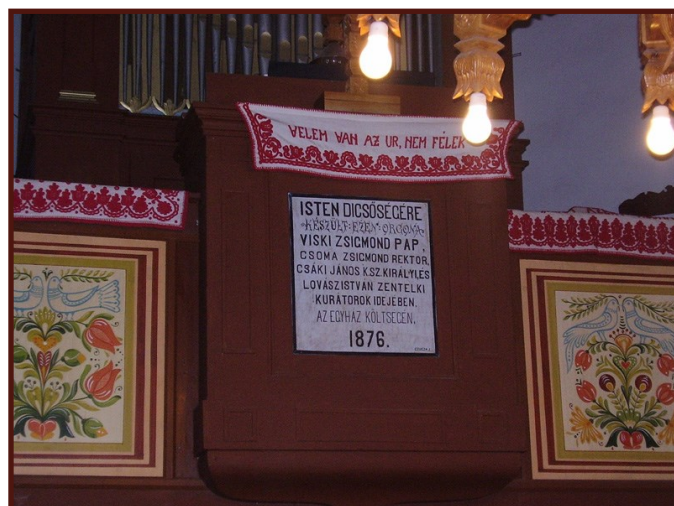

Köszönjük a támogatást!

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

<http://csikcsodai.eloerdely.ro/>

A lelépés ornamentikája

„A székelyföldi urak sorra véreznek el. Azzal áltatják magukat a boldogtalanok, hogy amikor ezreket dobnak ki mameluk-mandátumért, nem sárba dobják a pénzt: a hazáért hozott áldozat ez...

Nincs köztük egyetlen, aki ország színe elé te-regesse népének, szülőföldjének szemlátomást növekedő szegénységét.; egyszerű szavazógépek, ennél többre nem is becsüli őket a vezér. Egy háromesztendős ciklus bőven elég az elvérésre egy székely földesúrnak, jön utána a másik — nem sokáig: kevés a székely földesúr. Ez a kevés, tíz esztendő sem telik belé: elvéri — a hazáért. A követekből kortések lesznek, pénzes pesti urak mandátumszállítói.”

Benedek Elek –
Édes Anyaföldem II. kötet

Gyűjtjük, gyűjtögetjük. Hátunk mögé a meneküléseket. Kiírjuk, kinyírjuk, kiírtjuk magunkat körökből, társaságból, közösségből. Csak úgy radírozzuk, smirglizzük, gyaluljuk nevünket. Szakad a papír, a lista, a névsor, már az asztalt, a képernyőt, az emlékeztést sikatoljuk, súroljuk, savazzuk. Viszlát! Ágyó! Gudbáj! Itt se voltunk, soha, soha, soha. Aki, ha látott, hazudik, még ha hazugságát hiszi is, piszi is. A hűség csak hőség, tikkasztó, verejtékeztető, szomjaztató. Ide-oda lödörögni, őgyelegni, csapódni, be-bekukkantani... jobb, könnyebb, izgalmasabb és kisebb a tétje. Nem köteleződni, nem láncolódni, nem ragaszkodni. Okunk, de mennyi, de mennyi van, csak a megfelelőt, csak az ide-odaillőt, csak a stílusost kell előkapni, hogy lepattanásunk, kereket oldásunk, olajra lépésünk ne legyen snassz, ne tűnjön bátortalannak. Ellenkezőleg! Éppen, hogy elegáns, kimunkált és megérlelt legyen. Mert megbántódunk, mert megharagítanak, mert érdemeinket nem érdemesítik, csak legyintik, csak leintik, s mi nem most jöttünk le a falvédőről, de nem ám.

CSA

„Most jöttek az első hírek két év óta. Nem voltak valami biztatók. Európa országaiban közben új földrajz készült. A hegyek a helyükön maradtak, a vizek is, csak más országokba kerültek.

Még most sincs egészen nyugalom, ámbar igen megnyugtató, hogy már háború sincs. Béke van.

Nem olyan béke, hogy hazá lehesse menni, nem olyan béke, hogy ideálljanak a Jenyiszej partjára a vattás vonatok. Ilyen béke még nincs.

Arról szó sincs, hogy a hadifoglyok hazamehessenek.”

Egy hajdan volt világsiker, egy elfeledett helikonista tollából. Kollektív riportregény, vagy miacsoda — igyekeztek az irodalomkritikusok megtalálni a műfaji megnevezést. Legyen annyi elég, hogy egy kitűnő írásról van szó: az I. világháború sajátos szemszögből, az orosz földön hadifogságba került katonák mindennapjait mutatja be, melyet alakítanak a belső erőviszonyok és a külső politikai fejlemények. Újságot szerkesztenek, színházi előadásokat tartanak, kereskednek, készülnek a fogság utáni életre, vagy leszámolnak minden reménnyel.

A Szibériai Újság szerkesztősége, középen fekete kabátban és sállal a nyakában Markovits Rodion

A Partiumi Autonómia Tanács elfogadta a régió jelképeit

A Partiumi Autonómia Tanács (PAT) 2015. május 16-i küldöttgyűlésén elfogadta a régió címerét és zászlaját - közölte közleményében a tanács.

Mind a címer, mind a zászló fehér mezőben piros kettős keresztet és négy piros vízszintes csíkot tartalmaz. A jelképek megalkotására egy évvel ezelőtt írtak ki pályázatot az erdélyi országgyűlés 1659-ben elfogadott határozata alapján, mely "Magyarország Erdélyhez incorporált részé" jelképeként a négy folyóvizet és a kettős keresztet jelöli meg. A beérkezett pályamunkák közül szakértői zsűri választotta ki azt, amelyet a PAT küldöttgyűlése elé terjesztettek elfogadásra.

annak használatára" - áll a tanácskozás zárónyilatkozatában.

A PAT károsnak minősítette a román parlament által elfogadott zászlótörvényt, melyet - értékelése szerint - "az erdélyi magyar nemzet-rész közösségi jogainak a korlátozására, a székely zászló használatának az akadályozására" alkottak. Azt is kinyilvánította: nem segíti az erdélyi magyar-magyar párbeszédet, hogy a zászlótörvényt a magyar képviselők megszavazták és sikerként kommunikálják.

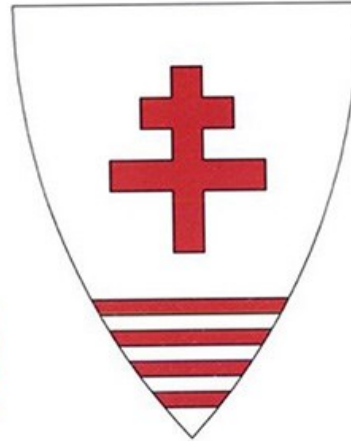
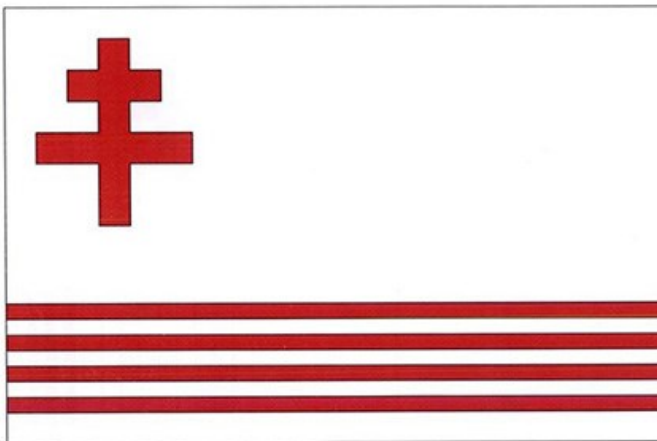
A zárónyilatkozatban a PAT kinyilvánította: "Partium, illetve Erdély egyetlen történelmi régiója sem lehet tovább a velejéig korrupt bukaresti központ által megtestesített balkáni közízigazgatás gyarmati sorba süllyesztett

ti Tanács (EMNT) elnöke kijelentette, a Kárpát-medencében élő magyarság helyzetének rendezése két fő pilléren nyugszik. Szükségesnek tartotta egyfelől a könnyített honosítási eljárás révén megvalósuló határokon felüli nemzetegyesítést, de elengedhetetlennek tartotta a nemzeti önrendelkezés kivívását is, mely szerinte gátat szabhat az egyre nagyobb mértéket öltő elvándorlásnak és gazdasági fellendülést is biztosíthatna az adott térségek számára.

A PAT üléset Szili Katalin miniszterelnöki megbízott is köszöntötte. "A különböző régiók sajátosságaiból kiindulva kell meghatározni az egyes régiók autonómiájának alapelveit. Célunk kell legyen, hogy 21.

„Egy kis kert, amelynek fáit, bokrait magam ültetém. Egy darab föld, melyet őseim verejtéke áztatott. A mező, az erdő, a falu, az erdőzugasos, vadgalambbúgasos Erdővidék, itt gyökeredzik minden történetem, innét csendül szét a hangja minden mesémnek.: nekem éppen elég halál, mit e föld lelke lelkembe plántált, legyen elég nektek is.”

Benedek Elek – Édes Anyaföldem II. kötet

"Székelyföldi testvéreinkkel, a Székely Nemzeti Tanáccsal való szolidaritásvállalásunk és a régió magyarságának szabadságyágya és összetartozása jelképeként emeljük magasba Partium zászlaját és buzdítunk mindenkit

tartomány. (...) Az itt élő népek egyike sem juthat előbbre a vele együtt élő más népek jogainak és kultúrájának tiszteletben tartása nélkül".

Az ülésen felszólaló Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemze-

századi tervezeteket tudjunk felmutatni, és világossá kell tennünk mindenki számára, hogy nem akarunk mást, csak ami az Európai Unión belül követelésként megfogalmazható" - idézte Szili Katalint a PAT közleménye.

A PAT küldöttgyűlése Szilágyi Ferencet, a tanács eddigi alelnökét választotta elnökévé, Csomortányi István korábbi elnök alelnökként folytatja munkáját.

A 2013-ban alakult Partiumi Autonómia Tanács egy olyan terület autonómiájáért kíván fellépni, mely Bihar és Szatmár megyét, valamint Arad, Szilágy és Máramaros megye bizonyos részeit foglalja magába. A területen mintegy 400 ezer magyar él, akik a lakosság 30 százalékát teszik ki.

(forrás: MTT)

Autonómiát Partiumnak

Wass Albert: Átoksori kísértetek

www.sic.hu

Ha valaki a Posta menüpontot választja, ott lehetséges van létrehozni magának egy postafiókot, aminek a címe [név]@sic.hu típusú. Aki pedig egy ilyen levélcímmel rendelkezik, arról már a cím alapján eldönthető, hogy székely ember (illetve székely kötődésű cég, egyesület, stb.).

Az Átoksori kísértetek című könyv nem tudatos választás volt. Egyszerűen csak kerestem valamit Wass Alberttől és ez a regény csücsült az antikvárium polcán. Rám várva. Igen, rám várva, mert nem hiszek a véletlenekben, tehát az első perctől biztos voltam benne: számomra (IS) van valami rejtett üzenete. De nem csak nekem, mindenkinek, aki vállalkozik a „göröngyös útra”- a történet befogadására.

Elképzelhetetlenül naivak lennénk, ha azt hinnénk, a cím csak rémisztgetni akar bennünket, s majd egy rózsaszín lányregény vár ránk a sorok között! A könyvben kibontakozó történet Tom Hawkins élete. Egy különös találkozás eredményeképpen,

egy festmény segítségével idéződik fel a múlt- előbb az író lelkében, majd a még fiatal, de az átélt testi-lelki fájdalmaktól koravénné aszalódott főszereplő által.

A regény címe azonnal magyarázatot kap: „*sok Átoksor volt mindenütt, a régi Magyarországon. Másból is van. Itt is.*”

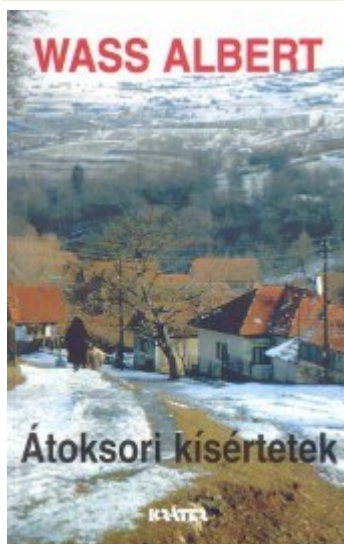
A helyszín Florida csodás tengerpartja és Kerend - egykor szépséges, virágzó gazdaságú, mesebelien békésnek tűnő tája között váltakozik. A cselekménynek egyfajta speciális keretet adó megszakítások, a múltból a jelenbe váltó időszál szükségesnek bizonyul. Egy-egy pillanatra az olvasó kiszakadhat a borzalmak közül, megállhat, lélegzethez juthat.

A fiatal legényke, Tom amerikai állampolgár létére hirtelen Kerenden találja magát, ahol Nagypapája révén megismerkedik egy másik világgal. („*Egy amerikai fiú, aki először teszi lábát idegen földre, ahol minden más, minden új és szokatlan.... Csak annyit tudok mondani, hogy otthon voltam. Attól a pillanattól kezdve Kerend nem volt idegen.*”) Hogy en-

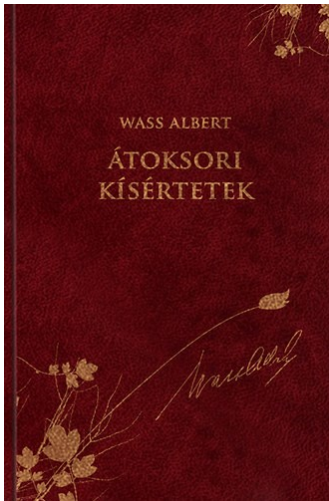

nek az új helyzetnek kezdetben mennyire élvez minden pillanát, arról a részletes és kedves leírások, beszámolók hangulatából győződhetünk meg.

Milyen szerencsések vagyunk, hogy az író megörökítette számunkra a népszokásokat. Csak ámuldozunk, hogy mi minden maradt el az életünkben, s tette szimpla vásárlási örületté a karácsonyt, „most aztán leisszuk magunkat” felkiáltással a szilvesztert. A mezőgazdasági teendőik köré épülő rituálék kedvesek és hasznosak. Az aratóünnep például, mint speciális ismerkedési lehetőség okos és hasznos formája az akkori életvitelnek. („*Alkalmat nyújtott az egymástól távol élő hegyi tanyák legényeinek és leányainak, hogy megismerkedbessenek.... Itt megfi-*

„Egy egész világ süllyedt el körülöttünk olyan mélyre, hogy néha már azt hiszem, nem is létezett soha... S most ez az el-süllyedt világ hirtelen fölkísért a múltból.”

gyelhettek egymás munkaképességét... békés avagy békétlen, erőszakos vagy szelíd természetét.”)

Aztán a háború végigsöpör a világon és nem csak házakat, városokat, hanem sorokat is romba dönt. Életeket vesz el kénye-kedve szerint. Családok mennek tönkre – legfőképpen lelkileg, hiszen már nem is lehet tudni, hogy ki a szerencsésebb: aki életben marad és szívében-lelkében cipeli élete végéig az átéltragédiákat, vagy az, aki meghal.

Tom Hawkins többször említi a hanyabolyba taposó óriás jelképét, mely nagyon találó. Egy láthatatlan, gonosz és elvetemült óriás játszik véres játékot az embe-

riséggel. S ebben a „játékban” sajnos sok „féreggé vált korcs” segíti újabb és újabb lehetőségekhez.

A regényt nehéz könnyek nélkül s nem lehet felmerülő kérdések nélkül olvasni. Ha most az én sorsomba tapos bele háború, politika, vajon mit tesztek? Mivé válok? Wass Albert válasza erre: „... az élet halad tovább, lassanként az emberi érzések előszivárognak a kéreg alól, s emberré teszik újra a rácsok mögött kiszabadult vadállatot... betemetődik a múlt.”

Ülök egy hatalmas londoni szabadidőközpont teraszán és nézem a Big-Bent, miközben szorongatom a már elolvasott könyvet. De leges-legbelül a szívem egy teljesen más képet lát. Debrecen jelképe a Nagytemplom kacag rám. Azé a Debrecené, melyet Tom is tisztelettel és szeretettel emleget. („Volt e valaha Debrecenben? ... az én fiatal diák szememmel nézve a világ legkedvesebb városa volt. Méltóság volt benne és egyszerűség. Különös város volt.”)

Végigélem még egyszer magamban az egész történetet, s próbálom úgy szelektálni az élményeket, hogy csak a szép pillanatokat őrizzem meg. Nincs könnyű feladatom. A tragédiák, a fájdalmas pillanatok még visszhangoznak a fejemben.

DE! Az emberek hitét, jóságát, reményét nem lehet végképp eltörölni a föld színéről. Kerend lelkészének kislánya az alábbi egyszerű és csodás szavakkal fogalmazza meg a hit lényegét:

„Amikor a nap feljön, az Úristen mosolygását látom... és az Úr mosolyát látom akkor is, amikor a nap lemegyen ... A szélben az Ő szent leheletét érzem, mely naponta tisztára mossa a lelkemet...”

És igen. Van mit tisztára mosni... Mindannyiunk lelkében!

Kirs Mónika

kommentár

Székely Szabadság Napja

Budapest—Hősök tere
2015. március 10.

Mi is valljuk a nagy port kavart, Hősök terén elhangzott, beszéd üzenetét. Fotelből, lájkolgatva híreket és közleményeket, nem lehet sem az autonómia ügyében sem más fontos közéleti kérdésben előrelépni.

Hol vannak a Debrecenben élő erdélyiek, s hol az itt élő székelyek, hol az Erdélyen végigrángatott, autóbuszról bámuló, konzumturisták, akiknek a múzeum má mered és a múlt időbe tett Erdély okozza az igazi örömet.

Tényleg mindegy, hogy mi lesz a szülők, nagyszülők földjével? Akár be is szánthatják a temetőket, teljesen mindegy, be is igazolódhat Kányádi jóslata - nem is kell a megövendölt két-háromszáz év?

*" a fülbomály s a bűz
füstjéből mintha tűz
paráználana föl fülbomád
éjjel utáni nyelv üti föl táborát
szülteke jajgatás röpköd és
arany- és kévertfogú röhögés
felkúszik a falon a mennyezetre hág"*

Horváth Zoltán György: Csíkszentimre

„- Majd megmozdulok, öreg, - mondtam én. - Egyébként most nagy gyülekezet lesz Tusnádon, jönnek az országból sok-tudó urak, azok majd bejárják az egész "Székely tartományt", színről-színre megnézik mindent, mi van, mi nincs, s meglássák: megvirrad a székelynek.

- Hej, ha én azokkal az urakkal csak egy szót válthatnék! Ha elvezethetném őket erre is, arra is! Hogy s mint lehetne ez?

Szép sorjába megmagyaráztam az öregnek, hogy három csapat járja be a "Székely tartományt". Mehelyik csapat merre húzódik. Megneveztem a helyeket pontról-pontra. Elmennek itt, hozzánk közel is, Sígópatak mellett is.

A vén bányász arca kigyúlt, rácsapott a térdére: Ott a tenger kőszén! Azt is én találtam meg! Megyek oda s megállítom az urakat: Álljanak meg, instálom! Nézzék meg, mi van itt!

- Helyes, öreg, helyes. Állítsa meg."

**Benedek Elek –
Édes Anyaföldem II. kötet**

Csíkszentimre a Csíkszeredától délre, Sepsiszentgyörgy felé vezető országútról kis letéréssel, Csíkszentkirályon keresztül közelíthető meg. Feltűnő érdekesség, hogy a szűkebb környék majdnem minden települése a templomuk titulussát adó szentek nevét viseli. Ezen belül külön kiemelendő, hogy e két szomszédos falu védőszentje első királyunk, Szt. István és fia, Szt. Imre herceg. Ez egyértelműen igen korai, bizonyosan Szt. László 1192-es szentté avatása előtti eredetre utal, hiszen ezután – ráadásul ismerve László kiemelkedő középkori népszerűségét – bizonyosan létrejött volna itt Szt. László egyháza és települése is. A Kárpát-medence számos „Szentkirály” nevű településének néveredete ugyanígy datálódik, hiszen 1192-ig beszélhetünk Istvánról, „a” Szent Királyról.

Csíkszentimre faluján kívül, a Csíki-medence lapályán messziről is jól látható módon fehérlik egy nemrégiben pompásan felújított kápolna. Tapasztalt Erdélyjárónak is akadhat tévedése: naivan azt hiheti, hogy ezen a sík vidéken a templom könnyen megközelíthető. Átvágni a falun nem gond, de a májusi esőzések által feláztatott kivezető földút évtizedes „nosztalgiaikat” ébreszt. Az elmúlt években ugyanis valóban látványosan javultak az útvisszonyok Erdélyben, korábban azonban gyakoriak voltak a hasonló kockázatos kalandok... Még szerencse, hogy itt elég széles a földút az összevissza

csúszkáláshoz...

A Szt. Margit-kápolna azonban kárpótol a nehézségekért. A vadvirágok ezernyi színével pompázó zöldellő rét, a szikrázóan fehér, nemesen egyszerű, középkori falak önmagukban is élményt jelentenek, a belül található, közelmúltban pazarul restaurált freskók pedig különlegesen szép és érdekes műalkotások. Meglepő módon a kápolnáról nincsenek középkori írott adatok. A néphagyomány úgy tudja, hogy Tankó Margit építette 1661-ben. Ez nyilvánvalóan téves, hiszen a sokszögzáródású, bár jelenleg támpillérek nélküli szentély és a déli oldal két csücsíves résablaka XIV. századi koragótikára utal, a nyugati szemöldökgyámos kapuzat pedig XV. századi lehet. A legkésőbb XIV. századi eredet egyértelmű bizonyítékai azonban a freskók, amelyeket a XIV. század harmadik negyedére datálnak: valóban, a

stílusjegyek alapján bizonyosan nem későbbiek.

A templombelső jelenleg berendezetlen. A relatív rendetlenség kontrasztja még jobban kiemeli a freskók szépségét. Hogy ezek megmaradtak, kisebb-fajta csoda. 1828-ban romos az épület, de helyreállítják. Az 1950-es években illegálisan lakják és a helyiek szerint ekkor egyszerűen eltűzelték a női szentek táblaképeivel ékes, archív fényképfelvételekről ismert és ezek alapján XVI. századnak tűnő szárnyasoltárt. A falképek az ismét romossá vált épület 1970-es évek elején való renoválásakor kerültek elő és a közelmúltbeli restaurálás állította helyre régi szépségüket.

Belépéskor rögtön jobbra, a déli falon, feltűnően alacsonyan egy szemből megjelenített Krisztus-arc tekint ránk. A kör alakú dicsfényben, élénksárga háttér előtt, a fej mögött egy kereszt három szára látszik. A dicsfény egyúttal a freskó medálformát adó lezárása is: jól láthatóan nem folytatódott a kép egyik irányban sem.

A bejáratától balra, az északi falon két nagyobb méretű, kissé bizáncias jellegűnek tűnő, nagobbbrészt sárgás-barnás tónusú freskó látható markáns geometrikus díszítésű keretben. A baloldali kép középpontjában hatalmas *Fájdalmas Krisztus* áll. Szögek által átütött kezeit összeteszi maga előtt, a kereszthalál előtti szenvedéstől csapzott hajú feje megtörtén vállai közzé süllyedt. Két oldalán a *Keresztrefeszítés* áb-

rázolásainál szokásos módon a Jézusra mutató Mária és az imára kulcsolt kezű János apostol jelenik meg. E *Vir Dolorum*-típusnál viszont szokatlan a háttér: egy városfal, nyilván Jeruzsálemé, valamint antik formájú épületrészletek látszanak. Kedves részlet a várfal előtti virágzó növényzet.

A másik freskó a két szereplő alapján *Angyali üdvözlés* lehet: az egyik oldalon az áldásra emelt kezű Gábrriel arkangyal adja hírül Jézus születését, a másik oldalon pedig az előző freskón láthatóval azonos öltözetű Mária fogadja azt. A szereplők alapján a téma egyértelmű, ám a freskó furcsasága ismét a háttér: szobabelső helyett városfal és antik épületek látszanak. A nyitott kapujú, pártázatos városfal feletti épület nincs összekötetésben vele, lebeg, előtte pedig szabályosan

azonban a barokk korban annyira átalakították az 1767-es újjáépítéskor, hogy mindez csak a jelenleg támpillérek nélküli szentély sokszögzáródásán és a torony legalsó, támasztékos részén

Imre herceg jelenik meg, két oldalán pedig Szt. István és Szt. László. A templombelső minden részletében barokk, mégis van itt középkori látnivaló. A XX. század elején a plébános a templom

Csík-szentimre - Csík vármegye, Felcsíki járás (székhely: Csíkszereda) Római katolikus Szt. Margit-kápolna és Szt. Imre-plébániatemplom

XIV. sz. 1400 körül	A Szt. Margit-kápolna építése és freskói
XVI. sz. 1970-es évek	A kápolna gótikus bejárata Szárnyasoltár, amelyet az 1950-es években elégettek A kápolna freskóinak feltárása
XV. sz. 1767	A plébániatemplom szentélye és tornyának alsó része A plébániatemplom barokk újjáépítése
XX. sz. eleje	Megtalálják a XV. századi szárnyasoltár tábláit

elhelyezkedő nyúlványok végén szörnyszerű fejek tekintenek ránk.

Talányos építészeti sajátosság, hogy ez az északi fal feltűnően kifelé dől. Legalábbis belül így látszik, miközben kívülről ugyanez a fal függőleges, vagyis valamilyen okból építették így.

A faluban található Szt. Imre-plébániatemplom hatalmas, XV. századi gótikus épület, amelyet

ismerhető fel. A körbefutó kerítőfalon nyíló bejárati építmények homlokzata is jellegzetesen barokk csigavonalú, ahogy ez a környéken pl. Csíkközmáson is ugyanígy előfordul. A barokkosítás becses részlete szent királyainknak a festett képe a szentély sokszögzáródásának síkjain, meglehetősen magasán: középen, a keleti síkon a védőszent, Szt.

padlásán ugyanis egy XV. század végi gótikus szárnyas oltár két szárnyát fedezte fel, amelyek az 1970-es restaurálás után meglehetősen ötletesen egy forgatható vasszerkezettel kerültek felhelyezésre a szentély északi és déli falán. Ez így akár liturgikus használatukat is lehetővé teszi. 1929-ben a „toronylábaknál” további két táblakép is előkerült, amelyek talán ugyanannak az oltárnak az álló részein lehettek. Ezek is a falra felhelyezve láthatók. A szárnyakon a nyitott állapotnak megfelelő négy kép: *Angyali üdvözlés*, *Jézus születése*, *Jézus bemutatása a templomban* és *Mária halála*. A zárt állapotbeli négy kép a további két táblaképpel együtt Jézus szenvedéstörténetének epizódjai: *Júdascsók*, *Jézus Kaiafás ill. Pilátus előtt*, *Töviskoronázás*, *Keresztvitel* és *Keresztrefeszítés*.

„- Íme, sóhajtozom, hány >>félbemaradt drótsövény<< csak ebben a kis faluban! Hány ilyen félbemaradt drótsövény lehet az országban s mindazokban az országokban, ahol ölik, gyilkolják egymást az emberek. Emberek, akik a gyilkosság pillanatában találkoztak először - s azért találkoznak, hogy egyik a másikat megölje.

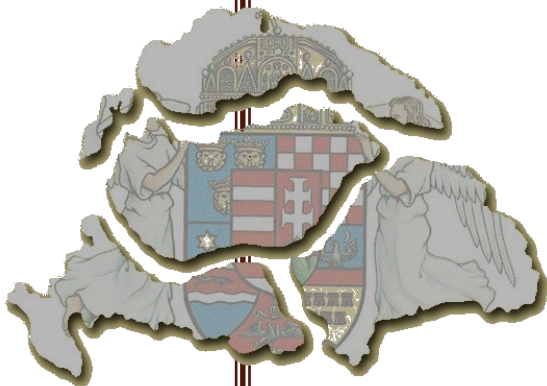
Úgy tetszik nekem, hogy az egész világ összevissza van kertelve drótsövényvel, mégpedig két fajtaival: félbemaradt drótsövény az egyik, mely a megfeneklett kultúrát jelképezi, a másik ama bizonyos, nagy gonddal font drótsövény, mely mögül gyilkos golyók röpjölnek egy másik drótsövény mögé. Bármerre nézünk, gondolják, mindenütt az én félbemaradt drótsövényem mását látom, és azt a másikat, a vérről áztatottat.

>>Mire a levelek lehullanak, vége a háborúnak<< - vigasztalja Vilmos császár a szomoruló otthonmaradtakat, s a levelek még le sem hulltak, félkézzel jön hazá a kis falu egyetlen szabómestere. Varrhat-e félkézzel kenyeret a gyermekeinek? Még le sem hullnak a levelek, az oroszok áttörnek a Kárpátokon s nekem a kis Romanovits Olga jut eszembe: ő most bizonyosan ríva fakad: Szegény Elek nagyapó! Igaza volt, megesszük őket!

Benedek Elek – Édes Anyaföldem II. kötet

TRIANON – Kilencvenöt év tanulságai

Mit lehet még a trianoni diktátumról elmondani, olyant, amivel nem esünk az állandó ismétlés csapdájába, amivel nem közhelyeket mantrázunk, amivel nem a kétségbeesést erősítjük és nem az indulatokat szítjuk?

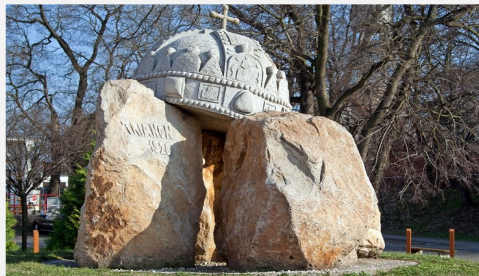

Lassan egy évszázad, három-négy emberöltő, politikai rendszerek mélyrepülése, zuhanása, ismételt szárnypróbálgatása. Dédszülők, nagyszülők, szülők fel-felhasított emlékezete. Tudatlanság, mindentudás, tudathasadás és tudálékosság. Mi lett volna, mi lenne a helyes viszonyulás? Nehéz ehhez támpontot találni, én nem is tudok. Azon nem kellene összevesznünk nekünk magyaroknak, hogy az országunkra erőszakolt béke szégyen és gyalázat egész Európára nézve, viszont azt jó lenne végre belátnunk, hogy a szenvedély és túlfűtött nemzeti érzelmeink nem segítenek a megfelelő hozzáállás kialakításában. Elég csak példának felhozni a II. Bécsi döntést s annak következményeit a dél-erdélyi magyarság viszonylatában.

A fájdalomnál és a dühnél erősebb kell legyen a máért és a holnapért való tenni akarás vágya, igénye. Adott egy történelmi szituáció és sérelmekből, önkritika valamint jövőbe tekintés nélkül nem lehet építkezni. Tegyük rendbe a dolgainkat Magyarország határain belül és kívül is. Egymásért. Mert higgyék el a nemzeti közösségek rendkívül fontos kezei lesznek, maradnak a jövő Európájának. Dolgozzunk azért, hogy június 4-én elegendő legyen egy pillanatnyi megállás, egy gyertyagyújtás, egy rövid emlékezés. Ehhez a magyarságnak sokat kell verejtékezni. Erkölc, bizalom, felelősség, tudás, nyitottság és közterhek viselése legyen amiről megismerszik a magyar. Az államhatárokon túl pedig területi és kulturális önrendelkezéssel felruházott közösségek legyenek, melyek osztoznak mindenben, ami csodálatossá teszi ezt a nemzetet, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy ez a nemzet csodálatos maradjon. Ennél tovább is lehet menni, lehet, de most nem megyek.

Rajtunk is múlik, de még mennyire, legyen ez a kilencvenötödik évforduló üzenete.

Dunakeszi

Hatvan

-CSA-

Nagykőrű

Kecskemét

Vesszen Trianon?

A kilencvenötödik évforduló kapcsán ismét láthattuk, hallhattuk, hogy nyilvánulnak meg azok, akiknek – meggyőződésük szerint – a legmagyarabban érez és dobban szíve. Tetováltat, ragaszt, lenget és fáj a szíve.

Magyar az, akinek fáj Trianon – idézheti az Olvasó! Versailles utcáin tehát felvonulnak, Morvai Krisztinát piedesztálra emelik és megakadt lemezként ismételtetik, hogy vesszen Trianon! Hetet-havat, zöltséget-blódséget összehordanak, szezont és fazont kevernek.

Naiv kérdésekre, hogy mit jelent a címben is szereplő jelmondat, nemes egyszerűséggel azt válaszolják, hogy „határrevíziót”. A 18-as határok revízióját? Atyavilág, meddig bírtad a történelemórák nehéz levegőjét, a feleltetés előtti nyugtalan csendet? S most, ki az, aki történelmi továbbképzésben részesít? Tudod, hogy mi történt az elszakított területeken azóta? Tudod, hogy a „nem, nem soha” és a német „oszd meg és uralkodj” sikere révén Dél-Erdélyből mintegy kétszázezer magyar menekült el, és szép Erdélyünk ezen részén a magyarság végleg szórványba szorult. Tudod, hogy az erdélyi politikusok (Bethlen, Teleki, Bánffy, Kós stb.) pontosan tisztába voltak azzal, hogy a „mindent vissza” politikája nem fog jól hozni, s hogy az erdélyi bevonulásnak nem lesz jó vége – no a felhőtlen boldogság hamar el is múlt...

Tudod, hogy a ránk erőltetett béke következtében elrabolt területeken alig-alig maradt olyan rész, ahol egy tömbben él a magyarság. Tudod, hogy a kisantant baráti szövetségében egyesült államok mindent, de mindent elkövettek annak érdekében, hogy a lehető legkevesebb magyar zavarja a mindennapjaikat – no nem csak minket nem kíméltek. Magyar tudat, magyar néptömeg nélkül igen nehéz bármit is elérni. Az anyaországban is fogy a magyar; sok esetben azok, akik magyarnak vallják magukat, azok is – így vagy úgy – hazájuk érdekei ellen cselekednek; ezer év alatt nem tudtuk megoldani a cigánykérdést; a gazdasági bevándorlás, a menekültügy kérdését sem fogjuk tudni egyhamar kipipálni.

Az EU az őshonos nemzeti kisebbségek önrendelkezésének megadására sem ad kötelezvényt a tagállamoknak, sőt minden lehetséges úton-módon hártja a felelősséget a probléma kapcsán. Miért áltatjátok egymást azzal, hogy a trianoni döntést felül fogják vizsgálni, pláne azzal, hogy visszarendezik az országhatárokat?

Jut eszembe: Horvátországot is szeretnétek? Ez gyerekes, felelőtlen és nem több, mint érzelmi manipuláció.

Miért nem dolgoztok azért, hogy a határon túli magyarok területi és kulturális önrendelkezését elismerjék, hogy a magyar nemzet tényleg megerősödjön. Aztán, ha kilencvenöt év múlva úgy megduzzad a határon túli magyarság, hogy jogaik bővítésére sor kerülhet, akkor lehet új megoldásokban gondolkodni. Hála Istennek ezt Ti sem és én sem érem meg, de addig jó lenne, ha két lábbal a földön állva, a jelen kihívásaira válaszolva a holnapért dolgoznánk, nem a múlt dagályába fullasztanánk magunkat!

-CSA-

A legjobb az, hogy a székelyföldi autonómia kapcsán, miután szóvá tettem, hogy azok, akik támogatják a kezdeményezést jövedelmük 1%-át utalják a Székelyföldi Autonómia Alapba, egyvalaki lezsírozott, másvalaki kioktatott, hogy a magyar nem koldul...

I. CONIFA Európa-bajnokság, 2015. 17-21. Debrecen– Beszámoló

„Mind sűrűbben szállnak a keserű panaszok Székelység földjéről az ország szívébe, de ez a szív nem dobban meg. Ennek a szívnek nincs - füle. Végre megmozdulnak a székely urak, megkezdik a mentőakciót, engem kihúznak a kertemből, hogy szerkesztek Budapesten székely újságot, mindennap megjelenőt. A mentőakció eredménye egy székely kongresszus a tusnádi fürdőn, a székely körvasút, s végül jó néhány ezer forint, amit azért a dicsőségért kell fizetnem, hogy azt az újságot >>egyedül csak én szerkeszthessem<<, senki más. Velem dolgozik nagy lelkeséggel két székely író, Jancsó Benedek és Gaál Mózes: sok-sok esztendeig fizetjük a "székely hadisarcot". Merem állítani, hogy ezen a három szegény íróemberen kívül egyetlenegy székely úrnak sem került pénzébe a >>székelymentés<< - s ha legalább megmentettük volna!

De hát ez a székelykérdés is az a rossz fiú, akiről nem szeretek beszélni.”

**Benedek Elek –
Édes Anyaföldem II. kötet**

A sportban nincs „ha”, nincs „mi lett volna ...”. Alig pár nappal a torna lezárása és egy nagyon emlékezetes díjátadó ünnepség után nem tudok szabadulni a gondolatától, hogy mekkora lehetőséget hagytunk kihasználatlanul. Vagy épp ellenkezőleg? Ha nehezen is, de most már biztosan elindultunk egy úton, és voltaképpen ez is volt a cél. Amit szóval és írással nem tudunk megértetni, azt talán most tettekkkel sikerült: a futball mindenkié.

De kezdjük az elején. Kéthárom éve született a fejemben a gondolat, hogy ha létezik a FIFA-tól független válogatottak versenye, akkor abban Székelyföld miért ne vehetne részt? Nagyon sokakkal beszéltem róla, olyanokkal is, akik egyetlen szavukkal, döntésükkel megteremthették volna a székely válogatottat. Bár (majdnem) mindenki pozitívan állt hozzá, az esetek nagyobb részében a második mondat már úgy kezdődött, hogy „de”. Az idő múlásával és a de-k szaporodásával elhatároztam, hogy magam lépek, megszervezem. Két telefonhívással rátaláltam Jakab Zoltánra – egyeseknek Jaxi, másoknak „Mester” – akivel a székely válogatott úgy született meg, mintha egy kiló cukrot vásárolna az ember a sarki boltban. Tavaly húsvétkor -az akkor még leendő – Kapitánnyal végiglátogattuk a nagyobb székelyföldi települések polgármestereit, megyei labdarúgó elnökeket, klubvezetőit; felkerestük e-maïlben, telefonon azokat, akiket védnöknek szeretnünk volna felkérni: néhai Buzánszky Jenő bácsit, Bőjte Csaba testvért és Bölöni Lászlót. Mindhármuktól igen meleg üdvözlést kaptunk, hasonlóan számos erdélyi és magyarországi közéleti szereplőhöz.

A tavalyi évben három

„hivatalos” mérkőzést tudunk megszervezni: bemutatkozásként a magyar bajnok DVSC-Teva együttesével, majd Kárpátalja válogatottjaként az FC Beregszász csapatával végül novemberben a svájci Raetia csapatával. Az ellenfelek megválasztása természetesen nem a véletlen műve volt: a Székelyföld válogatott létrehozásának kettős célját szeretnünk volna demonstrálni: egyrésztől mintegy felhívni a külföldi magyar közösségek figyelmét erre a lehetőségre, másrésztől bemutatkozni a nemzetközi sportvilágban Európa- illetve világszerte. Ha lehet mérleget vonni nem egész egy év után, akkor a célok megvalósulása egészen elképesztő. Felvidék válogatottja megalakult és alig pár hónap alatt már 7 nemzetközi (és „nemzetbeli”) rangadót vívott, Délvidék válogatottja nagy lendülettel alakul (...), Kárpátalja pedig információim szerint már szinte létre is jött, némi -inkább adminisztratív- feladatok vannak még hátra. A nemzetközi vonalon mind Székelyföld, mind Felvidék a ConIFA teljes jogú tagjává vált, és talán mondhatom, azt hogy ez a szervezet az Európa-bajnoksággal rendkívüli mód meg is erősödött.

Na de mi is az a ConIFA? Szerintem aki ezt a beszámolót olvassa, az már tudja. Egy viszonylag frissen alakult nemzetközi szövetség a független labdarúgó szövetségek részére. Értsd: régiók, etnikumok, szigetek, el nem ismert országok, kisebbségek válogatottjainak ernyőszervezete. (www.conifa.org)

Azt szoktam mondani, hogy egy évvel ezelőtt a legyen / ne legyen volt, ma már a hogyan legyen a kérdés. Megrendeztünk egy futball Európa-bajnokságot, amire józan számítással sokan

lettek volna kíváncsiak – különösen egy futball-uborkaszezonban – élőben és a médiában, mégis szinte nézők és szurkolók nélkül zajlott le az esemény. A média is értetlenkedik, hogy hogyan és miért maradt, maradhatott ez ennyire „csendben”, miért nem tudott róla szinte senki. Nos, mindenekelőtt. a ConIFA vezetése – így magam is – rendkívül elkötelezett abban, hogy a működése, a döntései transzparensnek legyenek, és minden esetben „nyílt lapokkal” játszunk. (Azt hiszem, hogy a napjainkban zajló botrányok tükrében nem kell hangsúlyozni, hogy ez mennyire fontos). Ennek ellenére nem szeretném az előzmények háttérét részleteiben feltárni, mert egyrésztől egy komoly és kiélezett belső konfliktus azóta megoldódott és lezárult, másrésztől talán csak magamnak tehetek szemrehányást, hogy azt gondoltam, hogy meg tudok győzni politikusokat, arról ami hangsúlyozottan nem politika. Ez a törekvésem látványosan kudarcot vallott.

A szervezéssel kapcsolatos káoszt nem ragoznám, de a torna kezdetét megelőző héten még nem tudtuk biztosan, hogy hány és mely csapatokkal rendezzük az EB-t. Nemcsak egy kérdőjel volt, hanem több is. Tudom, hogy ez sokszor a komolytalanság látszatát keltette, de egy, még frissen alakult szervezet esetében rengeteg esetlegesség történik. Amit végül

is sikerült megoldani, és a szervezet, a ConIFA megerősödve jött ki az Európa-bajnokság megrendezéséből. Meggyőződésem, hogy a rendezés elmaradása a szervezet felbomlásához, de legalábbis meggyengüléséhez vezethetett volna. Szóval az EB. Countea de Nissa (Nizza Grófság), Padánia, Isle of Man, Felvidék, magyar cigányválogatott és Székelyföld: 6 csapat, 5 nap, 11 meccs. A tavalyi svédországi (lappföldi) világbajnoksághoz képest – egyöntetű vélemények szerint – ugrásszerű volt a színvonal javulása. Jómagam – a zárónap kivételével – szinte mindegyik mérkőzést láttam és tapasztalt futballélvezőként mondhatom, hogy 60-70%-ban „médiaképes” mérkőzések voltak, helyenként komoly színvonalon.

Székelyföld szereplésével kapcsolatban szeretnék egy pár gondolatot papírra vetni – értelemszerűen elfogultan. Mi lett volna, ha...? Ha nem esne ennyire rossz az elszalasztott lehetőség, ha volna kedvem kajánkodni, akkor azt mondom, hogy ha műkorcsolyában rendezzük meg az EB-t akkor pontozással dobogón lehetünk volna. A fiúk nagyon-nagyon mentek a világajnok ellen szerdán, de a végére egy kicsit fizikai-

lag is, majd létszámban is elfogytunk. A jobbik csapat nyert, de mégis olyan közel volt az x. Másnap Felvidék ellen játszott a válogatott. Mindenki Székelyföldet tartotta esélyesnek, bár ennyire frissen alakult csapatoknál ez szinte értelmezhetetlen. Aki nem tudná: 80. percben 1:1, Felvidékből a legfontosabb embert kiállítják és a döntetlen vélhetően Székelyföldnek kedvez a csoportkör végén. A jobb fogadóoldalakon ilyenkor már három számjegyű odds-okat adnak egy Felvidék győzelemre, pláne hendikeppel. Mégis megtörténik... Újra-újra a futballközshelyek. Amelyik csapat nem tudja berúgni a helyzeteit az így járhat. Nem műkorcsolya. Másik oldalról a három számjegyű oddsot megcsinálni nagyon nagy dolog: mindenképp kell hozzá hit, és önbizalom. A csapatba, a csapattársakba vetett hitet, a játékosnak önmagába vetett önbizalmát csak együttes munkával, edzéssel, mérkőzésekkel lehet megszerezni: nos, ebben Felvidék egész biztosan Székelyföld fölé nőtt, - és egy kis szerencsével – ez elég is volt. Székelyföld válogatottja a tornára egyetlen napot sem tudott készülni. Hogy miért? Hadd legyen jóindulatú: elsősor-

ban azért, mert az utolsó utáni pillanatig minden bizonytalan volt a tornával kapcsolatban, másrésztől azért mert nem volt senki – a csapat szakmai vezetésén kívül – aki egyáltalán ezt segítette volna, harmadrészt, de nem utolsósorban az EB-vel kapcsolatos teendők minden energiámat lekötötték, és a székelyföldi válogatott „menedzselésére” - már nem jutott figyelem.

És mi jön most? Az idei EB helyszín és menetrend változásából okulva, csak a többszörösen leigazolt és megerősített információt kívánja publikálni a ConIFA. Ezzel együtt, a fent említett nyitottságra tekintettel szeretnék pletykálni egy kicsit: 2016 nyarán (valószínű június közepén, hasonlóan az idei évhez) 16 csapatos világbajnokság lesz. A világbajnokság helyszínére ketten is bejelentkeztek: a jelentkezők közötti sorrendről már született döntés. A döntés kedvezményezettjével augusztus közepéig aláírásra kerülnek a vonatkozó szerződések, a szerződések aláírásával válik publikussá a helyszín és az időpont. A ConIFA Végrehajtó Bizottsága (ExCo) a napokban pontosítja a kvalifikációt a világbajnokságra, de szinte nincs, olyan kvalifikációs szisztéma ami szerint Székelyföld ne lenne résztvevő. Szép lassan elkezdhetünk készülni – mérkőzésekkel, összetartásokkal -, mert a mostani EB megmutatta, hogy a ConIFA élcsapataival szemben is komoly keresnivalója van Székelyföldnek. Amennyiben tisztességesen fel tudunk készülni a jövő évi világbajnokságra, és létrejönne egy nagyfokú összefogás a csapat körül, úgy nagyon komoly esély nyílna egy jó eredmény elérésére.

Hajrá Székelyföld!

Wenczel Kristóf

„Hát sobasem lesz vége?! Már 1918-at írunk, újra itt a tavasz, a riügyek fakedoznak, itt-ott a fák virágba is borulnak, s még mindig szólnak az ágyuk. Csudálatosképpen most már székely katonát is kapok, rokkant katonát, melléje két gyermek katonát: mind a kettő oláh fiú. Ez a kettő még ezután megy háborúba, ha ugyan már a nyáron be nem következnek a nagy összeomlás. Már világosan látható, hogy nem bírunk el még egy téli háborút. Ki ad téli ruhát e rongyos vitézeknek? Ki öltözteti fel őket? Az, aki a mezők liliumát?

Budapest már tele szökött katonákkal. Titkos kezek izgató iratokat csempésznek be a kaszárnyákba. Amit éhezés, fagyoskodás, rongyoskodás kezd meg, befejezi az izgatás: összeomlik, szertezüllik a hadsereg. Az én rokkant székely katonámat, az én vidám kedvű oláh katonáimat elindítják az olasz frontra, de ezek már nem jutnak el oda...”

**Benedek Elek –
Édes Anyaföldem II. kötet**

„Ha tavaszra felszabadul a Tiszántúl, lemegyek Tóth Jánoshoz, a Mórictanyára. Szegény barátom, mit szenvedhet az ő magyar lelke! Alig szabadult meg a vöröseke kezéből, most az oláh megszállást kell végigszenvednie. Hallom, háromszor rabolták ki a házáat. Úgy látszik, egybeült kell szállást keresnem. Ha tavasznyiltáig fel nem szabadul a Tiszántúl, beszegődöm valamelyik pestvidéki gazdához. Már meg is fogalmaztam az apróhirdetést. Így szól:

«Testem, lelkem kívánja a mezzei munkát. Minthogy székelyföldi gazdaságomban nem mehetek, mezőgazdasági munkára szívesen vállalkozom. Kaszálni is tudok. Fizetést nem kérek, csak szerény ellátást s éjjelre jó ágyat. Benedek Elek, a Kisfaludy-társaság tagja.»

Így lesz, így, szívem Máriám. Máskülönbben testem, lelkem elsenyved itt.”

**Benedek Elek –
Édes Anyaföldem II. kötet**

Horváth Zoltán György: Csíkszentlélek

ASzentlélek tiszteletére szentelt templomáról elnevezett falu már a XIV. század eleji első említéskor is ezzel a névvel szerepel, akkor még latinul, később már magyarul.

Csíkszentlélek a Csíkszereda déli részén kelet felé induló országúton mindössze néhány kilométerre található. Ma is és évszázaddal ezelőtt is parányi székely település, ennek ellenére ma is önálló a római katolikus plébániája saját lelkipásztorral. A templom a falu szélén, kis dombon tündököl a napfényben fehérülő falaival.

Távolról nézve támpilléres gótikus szentélyével és barokk nyugati tornyával kivilágít a tájból, mégis egyúttal annak szerves részét képezve bele is simul. Elgondolkodtató és szépséges ez az egyszerre való kitűnés és belesimulás: a természettel harmóniában élő ember építményei ilyenek. A XX-XXI. század társadalmának modern és posztmodern építészete erre nem képes, sajnos.

A XIV. század elején való építés időszakából maradt meg a déli oldalon a hajóba nyíló kapuzat kőkerete, amely a romanika és a gótika átmeneti korszakának emléke: tagoltsága már gótikus, csúcsíves azonban még majdnem félkörív. A szentély sokszögzáródásával, támpilléreivel, csúcsíves, de mérművek nélküli ablakával a gótika XV. századi alkotása. Hajóját 1806-ban meghosszabbították és ugyanakkor emelték nyugati későbarokk tornyát is. A templomot kívülről fehérre meszelt kerítőfal övezi. A templomkert délnyugaton található bejárata és egy hatalmas, évszáz-

dos fa előtt archaikus kőkereszt áll, amely a székelyföldi különleges típusba tartozik. A templom felől tekintett hátoldalán ismét megjelenik Mária, mint a megváltás művének részese, ezúttal nevének betűiből összerakott jellegzetes monogramjával és alatta pedig egy mindössze néhány vonással kivésott arccal.

A templombelső legfőbb ékessége a látványos és gazdag kőbordázatú szentélyboltozat. Faragott zárókövei nincsenek és gyámkövei is egyszerűek. További gótikus részlet a csúcsíves diadalív és az északi falon egy művesen megfaragott kis szentségtartó fülke, amely a székelyföldi falusi templomokban ma is sokfelé megtalálható hasonló kis remekművek egyike. Egyszerűségében is szép másik kőfaragvány a keresztelőmedence, amely talán barokk kori alkotás, de az sem kizárt, hogy még középkori lehet.

Csíkszentlélek

Csík vármegye, Felcsíki járás (székhely: Csíkszereda)

Római katolikus templom

XIV. sz. eleje

Templom építése, déli kapuzat

XV. sz.

Szentély

1806

Hajó meghosszabbítása, torony

Horváth Zoltán György

Budapesten születtem 1967. október 12-én. Amióta csak az eszemet tudom, mindig rendkívül vonzott minden, ami szép. A középkori egyházi építészet és művészet iránti érdeklődésem tehát nem elsősorban a vallásosságomból ered, bár bizonyára ez is közrejátszott. Mindig nagyon szerettem utazni, vonzott a kaland és az új szépségek megismerésének lehetősége. Immáron két évtizede módszeresen járom Magyarországot, azaz a Kárpát-medencét, s igyekszem minél részletesebben és alaposabban megismerni és dokumentálni az épített örökségünket. Majdnem 20 éve rendszeresen járok Erdélybe is, s szinte minden részén megfordultam, nagyon alaposan megismertem és persze igencsak megszerettem. Családilag nem vagyok erdélyi származású, de ez nem ok arra, hogy ne érezzem nagyon is otthon magam Erdélyben. A sok műemléktúra elsősorban a magam gyönyörűségét szolgálta és szolgálja, bár ma már három kisfiú és egy kislány édesapjaként az is nagy öröm, hogy egyre többször együtt utazik a család.

A fokozatosan létrejött jelentős fotóarchívum és a sok ismeret birtokában fel kellett tenni a kérdést, hogy jogom van-e mindezt megtartani csak magamnak. A nemleges válaszból következik az a sokféle tevékenység, amivel igyekszem az értékeinket megismertetni. A legfontosabb terület a könyvkiadás: a *Romanika Kiadó* vezetőjeként eddig 18 színes képekkel gazdagon illusztrált könyvet jelentettem meg *A Szent Korona öröksége* és a *Kárpátaljai Spektrum* sorozatban. E kötetek közül tíznek szerzője vagy társszerzője is vagyok. A kiadványokat képeslapok és képeslapfüzetek színesítik. Az értékeink megismertetésére számos fotókiállításom nyílt, újságcikkeim jelentek meg. Rendszeresen és alkalomszerűen tartok diavetítéses előadásokat például a *Budapesti Székely Kör* vagy az *Erdélyi Magyarok Egyesületénél*, Gondos Bélával együtt). A könyveim között több kifejezetten erdélyi témájú: például rögtön a legelső, *Székelyföldi freskók a teljesség igényével* című kötetem. Nagyon fontosnak tartom, hogy sikerült elkészíteni a *Kalotaszeg középkori templomai a teljesség igényével* című könyvet is erről az építészetileg is rendkívül gazdag tájegységről. Ez egyúttal abba a koncepcióba illik bele, hogy a Kárpát-medence egyes régióinak, megyéinek középkori templomait apránként a teljesség igényével dolgozzuk fel (Kalotaszeg mellett eddig Kárpátalja, valamint Veszprém, Somogy, Tolna és Baranya megye feldolgozása készült el ilyen részletességgel). Az erdélyi templomépítészet nagyszerűségét rendkívüli gazdagságú képanyaggal mutatja be a az Erdélyi Egyházmegye alapításának ezeréves évfordulójára 2009-ben megjelent, *Erdély legszebb középkori templomai* című könyvem, amely remélhetőleg sokakat segít rádöbbeneni arra, milyen gazdagság birtokában vagyunk.

„Mostan pedig bezárom könyvemet. Mostan pedig várom, éjjel-nappal várom Máriát. Jere, jere, csendesüljön le szíved még élő gyermekeid, unokáid seregében. Közleg a tél, de csak jere, meleg szíved várunk reád, Golgothát járó Mária!

Tavaszi nyíltán kéz a kézben megyünk haza. Az édes anyaföldre. Ahol szüleink és gyermekünk sírja domborul. Együtt ültetjük tele virággal sírjukat.

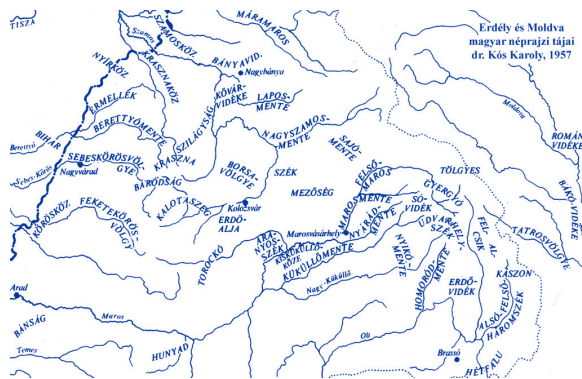
Megyünk, megyünk...

Mindent elvehetnek tőlünk, de azt a talpalatnyi földet, szüleink és gyermekünk sírja közt, el nem vehetik. Nincs az a földi hatalom, amely elvegye. El nem vitatható szent örökségünk ez.”

**Benedek Elek –
Édes Anyaföldem II. kötet**

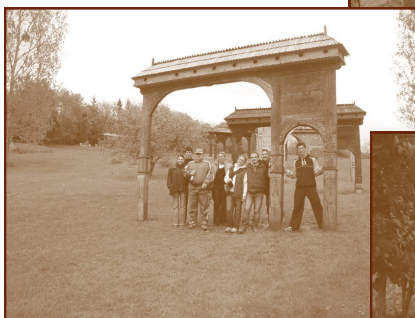
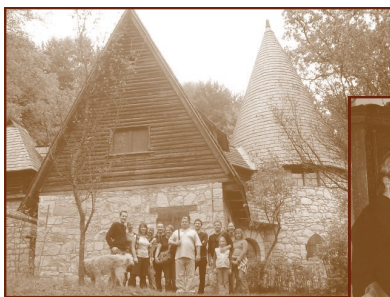
5 éves az EJKE

irány ERDÉLY!

2010-ben, hogy hogy nem, június 4-i dátummal, kaptuk kézbe az egyesület bejegyző határozatát a bíróságról, végigjárva az újonnan alapított civil szervezetek bejegyzési mizériáit. A történet azonban korábban kezdődött. Igazából 2006-tól számítjuk az egyesület történetét, amikor is felkerekedtünk első (általunk) szervezett erdélyi túránkra és bebarangoltuk Kalotaszeget. Rajtam kívül az akkori társaságból nem is nagyon jártak Románia területén, sokan féltek és olykor elképesztő dolgokról vallottak, azzal kapcsolatban, hogy mitől is tartanak. Aztán beindultunk és évente többször is felkerekedtünk, csodálatos napokat töltve együtt, mindeközben felfedezve lenyűgöző tájakat, embereket, történeteket. Kazinczy tanácsát megfogadva keletre (is) kezdtünk tekintgetni és tekintünk azóta is. Otthonossá vált számunkra Erdély és mindeközben megtaláltak különböző kihívások és megértettük, hogy egy kulturális egyesületnek kötelezettségei vannak, nem csak a tagság irányába. Sok a dolgunk és tesszük is a dolgunkat, mert egymásért, a közért, a kultúránkért munkálkodni csodálatosan szép feladat. Persze emberek vagyunk, esendők, törekenyek és messze vagyunk a tökéletestől. Mégis úgy gondoljuk, hogy hit, tudás, akarat és cselekvés együttesen hatalmas eredményeket hozhat. Isten éltesse EJKE!

Csíki András
elnök

Az Erdélyt Járók Közhasznú Egyesület működését és a Tisztás megjelenését a Nemzeti Együttműködési Alap támogatja

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Az Erdélyt Járók Közhasznú Egyesület negyedéves folyóirata

Kiadja: EJKE, 4032 Debrecen Vezér u. 23. IV/10.

Felelős szerkesztő: Csíki András

Lektor: Pap Gy. László

TISZTÁS